

Svenska institutets remissyttrande avseende SOU 2024:52

Svenska institutet (SI) ska sprida information och kunskap om Sverige, främja svenska intressen internationellt samt bidra till långsiktiga relationer mellan Sverige och andra länder. Förtroende mellan länder, organisationer och individer är en förutsättning för samarbete, handel, utveckling och inte minst för Sveriges säkerhet.

SI kommunicerar i Sveriges namn på engelska, arabiska och ryska. De digitala Sverigekanalerna har sammanlagt över tre miljoner följare. Myndigheten följer också bilden av Sverige i andra länder, med fokus på att identifiera nya tendenser i informationsflöden och desinformation som berör Sverige och svenska förhållanden.

SI har under de senaste åren följt och analyserat bland annat hur koranbränningar påverkat Sverigebilden utomlands. Vad gäller brännande av religiös skrift förefaller det vara själva handlingen som väcker störst reaktioner snarare än religionskritik i sig.

Att enskilda yttrar kontroversiella åsikter i Sverige är inte något som självklart återspeglar Sverige som nation, men koranbränningarna har ibland uppfattats stå oemotsagda och det har lett till bilden av Sverige som ett islamofobiskt land, vilket framförts i sociala medier och i kommentarsfälten i Sverigekanalerna som SI hanterar. Under 2023 hanterade SI över 200 000 kommentarer i Sveriges officiella kanaler på arabiska och engelska, där en majoritet av kommentarerna handlade om koranbränningarna. Medierapporteringen om Sverige var under perioden mycket kritisk och omfattande.

SI:s studie ”Sverigebilden efter koranbränningar och LVU-kampanjen”, som undersökte bilden av Sverige i Turkiet och i ett urval länder i Mellanöstern och Asien med stor muslimsk befolkning, visade på ett relativt brett genomslag; en tredjedel av de tillfrågade sade sig på något sätt ha tagit del av rapporteringen om koranbränningar i Sverige. Mellan 40–70 procent av allt innehåll om Sverige på sociala medier i Saudiarabien, Pakistan, Irak och Turkiet handlade om koranbränningarna.

SI kan konstatera att uppfattningen om Sverige i Saudiarabien, Pakistan, Irak, Turkiet och Iran är ovanligt negativ jämfört med vad SI uppmätt tidigare. Koranbränningarna som ägde rum 2023 är en delförklaring till den negativa bilden. En annan är att Sverige värderingsmässigt förknippas med ”väst”, vilket bland vissa grupper ses som negativt.

Mot bakgrund av myndighetens uppdrag, att främja svenska intressen internationellt, är det angeläget att de frågor som granskas i utredningen får en gedigen genomlysning så att en balanserad lagstiftning som värnar både säkerhet och medborgerliga friheter kan tas fram.

SI har inga synpunkter på utredningens förslag i sak.

Beslut om detta yttrande har fattats av Generaldirektör Madeleine Sjöstedt.

Avdelningscheferna Anna Rudels, Monika Wirkkala och Kurt Bratteby, samt GD-rådgivare Sofia Petersson och myndighetsjurist Axel Waltré har deltagit i beredningen.